

1790, 4 4/516
DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA

DE

BENEFICIO INVENTARII
HAMBVRGENSI
HODIERNO

QVAM

SVB AVSPICIIS REGIIS
ILLVSTRIS IVRECONSULTORVM ORDINIS
AVCTORITATE ET CONSENSV

PRO

L I C E N T I A

SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES CONSEQVENDI

D. XII. OCTOBRIS MDCCXC
ERV D I T O R V M E X A M I N I

SVBMITTIT

IOANNES GODOFREDVS MISLER

HAMBVRGENSIS.

GOETTINGAE,

Typis BARMEIERIANIS.

Misler, De Beneficio Inventarii Hamburg.

DISSERTATIO IURISPRUDENTIAE

BENEFICIO INVENTARII
HAMBURGENSI
HODIERNO

AVTORITATE ET CONSENSU
ILLVSTRIS HANNOVERANVM ORDINIS
SVB AVSTRIACIS REGIBVS

LICENTIA

AVTORITATE ET CONSENSU
ILLVSTRIS HANNOVERANVM ORDINIS
SVB AVSTRIACIS REGIBVS
AVTORITATE ET CONSENSU
ILLVSTRIS HANNOVERANVM ORDINIS
SVB AVSTRIACIS REGIBVS

IOANNES GODFREYVS MISLER
HAMBURGENSIS

GOETTINGAE
Typis BARNIERIANIS

LIBERAE

REIPUBLICAE HAMBURGENSIS

SENATVI SPLENDIDISSIMO

VIRIS

PERILLVSTREBVS MAGNIFICIS AMPLISSIMIS

CONSVLTISSIMIS

PATRIAE PATRIBVS

HOC

QVALECVNQVE SPECIMEN, INAVGVRALE

OMNI QVA PAR EST REVERENTIA

SACRV M ESSE VVLT

TANTORVM NOMINVM

CVLTOR OBSERVANTISSIMVS

IOANNES GODOFREDVS MISLER.

CONSPECTVS.

Praemissis ex iure romano, quae huc spectant, - §. I - V.
beneficium nostrum enucleatur

I. GENERATIVIM,

§. VI-IX.

A) secundum statuta Hamburgensia. §. 7.

B) secundum art. 38 seqq. *der Neuen
Hamburg. Fallit. Ordn.* §. 8. 9.

II. SPECIATIVIM.

§. X-XVI.

heres beneficiarius

A) ante Inventarii confectioem. §. 11.

B) in ipsa rerum hereditiarum
confignatione.

1) quoad res confignandas. §. 12.

2) quoad personas adhibendas. §. 13.

3) quoad solennia observanda. §. 14.

4) quoad tempus intra quod. §. 15.

C) post confectum Inventarium. §. 16.

additis quibusdam in rem observationibus. §. XVII-XIX.

Heredi.

CONSPECTVS

Præmissis ex præscriptis, quæ hinc præfata

§ I - V
§ VI - IX

Hæreditas nihil aliud est, quam successio in

§ X - XVI UNIVERSVM jus, quod defunctus habuerit.

L. 62. de reg. jur.

§ XVII - XIX

§ XX - XXII

§ XXIII

§. I.

Antequam materiam ipsam huic commentatiunculae superscriptam *Prooemium.* aggrediar, e re mea esse videtur, ut pauca ex Jure civili Romano huc spectantia hic praemittam; eo magis cum hocce Jus peregrinum maximam partem Juri Germanico cum universali tum particulari aut omnino originem dederit, aut saltem, quod frequentius, legum nostrarum codicem passim expleverit, emendaverit, stabiliverit; unde et hodie sub nomine Juris communis, ubi leges nostrae vel in totum vel in tantum deficiunt, in subsidium vocatur a).

a) conferas velim ex scriptorum copia, quae super hac materia extant, v. g. H. CONRING de origine Juris Germanici, Helmst. 1720 4. — I. G. HEINECCIUS hist. Jur. civilis Romani et Germanici, Hal. 1740. 8. — I. H. C. de SELCHOW *Geschichte der in Deutschland geltenden fremden und ausländischen Rechte*, Göttingen, 1788. 8. — C. F. WALCH *Grundriss der Geschichte der in Deutschland geltenden bürgerl. Rechte*, Iena 1780. 8. et alios.

A

§. II.

§. II.

Duo sunt Beneficia, Jure Romano heredi concessa.

Heredis institutionem caput esse et fundamentum totius Testamenti factionis a), neminem nisi in Jure civili plane rudem fugiet. Nullum igitur est Testamentum, quod non habet heredem institutum b). Heres autem dicitur successor in univ-
sum Jus defuncti, non personalissimum, vel, ut clarioribus ver-
bis utamur, est talis persona, in quam non solum omnia transfe-
runtur Jura activa defuncti, verum etiam Jura passiva sive obliga-
tiones transeunt, si discesseris ab iis, quae personae particulariter
adhaerent, veluti quae ex delicto quoad poenam oriuntur. Prono
inde sequitur alveo, ut facta defuncti praestare debeat, e. g. Legata et
Fideicommissa pendere, aes alienum persolvere, et omnia in ge-
nere peragere, quae in re propria susciperet; quo sensu heres, a-
dita Hereditate, cum defuncto unam eandemque personam sustine-
re merito dicitur. Quia vero haec unitas personae nonnunquam
ei detrimento esse potest, eo nempe in casu, quo vires Here-
ditatis ad facta praestanda non sufficiunt — quem casum non sem-
per praevidere licet — ideoque paullo durior fieret ejus condi-
tio, duplex in jure nostro ei proditum est Beneficium, quorum
alterum Jus sive spatium Deliberandi, alterum Beneficium Inven-
tarii audit.

a) §. 35 I. de Leg.

b) Aliter Hamburgi, ubi sprete directa heredis nominatione, Testamentum vali-
de tamen scribitur. Stat. Hamb. p. 3. tit. 1. art. 22.

§. III.

Ius f. spatium Deliberandi, a Praetore indultum, dicitur Beneficium Iuris, vi cuius heres intra certum tempus, lege definitum, consulere potest, num adire, an repudiare velit Hereditatem a). Omnis Hereditas, urgentibus iis quorum interest, aut adeunda aut repudianda b). Cum vero, ut diximus, aditione aequae ac repudiatione ancipiti, heres, unum alterumve nimium praecipitando, facile damno affici possit, Leges certum temporis spatium ad deliberandum ei concedi volunt. Annum, a die, ex qua de Hereditate sibi delata certior fit, computandum, vulgo tribuunt, intra quem, iussu Iudicis accedente, statuat, an legali Beneficio Deliberandi uti velit; quo electo, aut principem aut magistratum adire debet, quorum alter annum, alter novem menses concedere solet. Interdum quoque, si longiori mora sibi opus esse existimet, secundum c) spatium Deliberandi petenti indulgetur, quod demum elapso, heredem categorice declarare oportet, utrum adire, an repudiare velit, quod si fecerit, Hereditas ratione substituti et heredum ab intestato repudiata, ratione creditorum adita censetur d).

a) §. 5. J. h.

b) quod etiam de herede necessario dici debere, qui sese immiscet vel abstinet, vix monendum videtur.

c) quod tamen primo jam contineri plurimi volunt.

d) conferas pluribus, si placet, L. 69. de A. et O. H. et tot. tit. Cod. de Iur. Del.

2. *Beneficium Inventarii.*

Licet Beneficium modo recensitum heredi ratione damni, quod ex adita vel sprete successione emergere posset, avertendi, valde proficuum sit, multum tamen abest, quin eum ab omni liberet damno, cum fieri possit, ut, exactissima licet instituta perscrutatione, verus tamen bonorum status eum lateat. Quapropter alio adhuc privilegio Iuris longe utiliori cautum est heredi, puta Beneficio Inventarii, quod Iustinianum nostrum, vel potius Antoninum Imp., qui primum istud militibus dedit, habet autorem. Est vero Beneficium Inventarii, Beneficium Iuris, vi cuius heres, rite confecto Inventario, non ultra vires Hereditatis tenetur a). Duo itaque hoc privilegio continentur: Legitima Inventarii confectio et obligatio heredis ad vires Hereditatis restricta. Legitime b) autem conficitur Inventarium, dum intra triginta dies, a momento quo delata Hereditas in notitiam heredis pervenit, inchoatur et intra alios sexaginta dies, vel pro re nata intra spatium anni absolvitur, tabellionibus adhibitis, quorum unus conscribat Inventarium, legatariis, fideicommissariis et creditoribus citatis, vel in eorum defectu tribus accersitis testibus, coram quibus omnia specificè consignentur, nec non herede, vel ipso, vel si scribendi artem non calleat, per notarium subscribente. Rebus hereditariis sic consignatis, heres, licet vel maxime aes alienum et reliqua debita massam relictam superent, bonis ejus a bonis defuncti plane separatis, non ultra vires ad eum devolutas tenetur; unde, cum plane fieri non possit, ut heres vel minimum damnum sentiat, qualis sit Beneficii hujus favor, facile est ad intelligendum.

a) §. 6.

- a) §. 6. I. de H. Q. et D.
 b) L. f. §. 2. 3. C. de I. D. Nov. r. c. 2. §. 1. HERDT de Beneficio Inventarii, et LAVTERBACH in diss. de Inventario Hereditatis, rem optime exposuisse videntur.

§. V.

Haec brevis delineatio etfi jam satis consilio nostro respondeat, haud tamen abs re erit, si, paullo adhuc majori cum diligentia in naturam Beneficiorum subtratorum investigando, brevissimis dispiciamus, tum quibus in rebus convenient, tum in quibus discrepent. Conveniunt autem 1. in eo, quod heredi dentur ad avertendum damnum, tam ex aditione quam ex repudiatione metuendum, 2. quod alternative competant; h. e. quod electo uno alterum amplecti non amplius fas sit, 3. quod in utroque res hereditariae consignentur. Ad ipsum quidem jus Deliberandi hoc ultimum pertinere nolunt, et quidem recte; ast cum deliberatio rite suscepta vix cogitari possit, quin catalogus rerum jacentium conficiatur, quo duce, flatu massae perspecto, declaratio fieri queat; rerum hereditariarum consignationem a jure Deliberandi aegre separari posse, quam maxime contendo.

Discrimina virtus. que Beneficium.

Sunt autem in quibus differunt et plura, et majoris momenti, quorum potiora, sicuti mentem subeunt, hic recensabo. Beneficium Iuris Deliberandi s. Ius Deliberandi semper aut magistratum aut principem intra legitimum tempus adeundo, impetrari debet, alias non competit; Beneficium Inventarii ipso jure eis datur, qui Inventarium legitimo modo conficiunt. Haec Inventarii confectio

ctio necessitatis est, nec non publica nititur autoritate; dum heres qui deliberat, si velit, res hereditarias privato ausu consignat. Ad finem si respicis, Jus Deliberandi datur, ut heres de facultatum sibi relictarum statu certior fiat, et declarationem suam hinc inde faciat; beneficium Inventarii, ut, massa solvendo existente nec ne, heres nonnisi usque ad vires Hereditatis teneatur; illius vis ante aditam sese exserit Hereditatem et adita cessat, hujus demum post aditionem et per totam bonorum administrationem durantem; hinc qui Deliberationis jure utitur, vera Hereditatis jacentis conditione hac illave ratione latente, minus tutum sese habet, quam qui Inventarium conficit, et eo ipso privilegio indemnitate omnimodae gaudet, quo securius nullum cogitari potest. Ex quibus itaque sequitur, ut beneficium Inventarii quodammodo sub se complectatur jus Deliberandi, vel potius, ut accuratius loquar, irritum faciat, teste Iustiniano, si forsitan haec adhuc testimonio indigent, in §. 6. J. cit.

§. VI.

Quid Iuris Hamburgensis?

Hisce in genere perspectis, jam videamus, quid disponat in specie Ius hamburgense in hac materia, et quomodo heredi, Hereditatem sibi relictam adeunti, consulat. Fontes principales, a nobis hunc in finem adeundi, sunt tum antiqua illa Statutorum hamburgensium collectio a), tum recentior Ordinatio hamburgensis intuitu eorum, qui foro cesserunt b), quae Constitutio art. 38 seqq. rem nostram data occasione pertractans, novam quasi legem usu confirmatam, hoc in capite fecit.

§. VII.

*) cujus authentica editio publici juris facta est anno 1603, quam in allegandis, quae huc spectant, verbis solam adhibuimus.

ε) quae sub titulo: *der Stadt Hamburg neue Falliten-Ordnung*, anno 1753 promulgata, invenitur apud KLEBEKER *Sammlung der Hamb. Gesetze und Verfassungen*, P. III. pag. 241.

§. VII.

Codex statutorum hamburgensium P. III. tit. 7. art. 2 - 6. *Secundum Statuta.*
incl. sedem materiae nostrae continens, art. 2 ita disponit:

„Insonderheit, nachdem ein jeglicher Erb, so einmal sich der
„Erbenschaft unterziehet, — alle des Verstorbenen Schulden etc.
„etc. — zu bezahlen verpflichtet ist, ungeacht das schon
„die verlassne Güter sich soweit nicht erstrecken möchten; So
„ist dagegen den Erben diese Begnadung und Wohlthat Rech-
„tens gegeben, das sie in einem Monat — zu inventiren an-
„fangen, und in zweien Monaten — oder einem ganzen
„Jahr — das Inventarium vollenden — — Und wann al-
„so nach aufgerichtetem Inventario ein Erb sich der Erbenschaft
„unterfanget. — Ist er den Gläubigern und andern weiter
„nicht, denn sich die inventirte Güter erstrecken, verpflichtet,
„noch ein mehrers zu bezahlen schuldig.

Si hoc effatum paullo accuratius perpendimus, et posteriori-
bus praesertim verbis inhaeremus, necesse est, ut confiteamur, in-
dolem beneficii jamjam expositi, cum natura beneficii Inventarii ro-
mani profus convenire. Sic et quoad formam externam princi-
pia romana ubivis fere elucet. Non enim tempus solum Iure Iu-
stiniani.

stiniano ad Inventarium conficiendum praescriptum, hic idem praefixum vides, sed etiam quod ad modum illud conscribendi attinet, easdem ferme solennitates observari, easdem personas adhiberi volunt legum Hamburgensium latores a), quas Ius civile requirit. Nimis anxie circa hanc quaestionem versantur, num haec Constitutio ex legibus romanis hausta fuerit, an potius Iuris mere patrii sit. Etsi enim primum argumentis fulciri probabilioribus crediderim, (quae hic adducere, nec animus nec locus est) vix tamen opinionem meam ex eo probarem, quod veteres Germani, uti dicunt, heredes suos nunquam ultra vires Hereditatis obligatos esse voverint, b) hinc Beneficii Inventarii notio et usus ad eos nonnisi jure romano pervenire potuerit; cum res ipsa, nec non modus ille colligendi omnibus dubiis nondum absolutum esse appareat. Sed fit ut sit, sufficiat nobis, legem hanc statutis nostris insertam esse; qua si sola inniti, et ex ea juris patrii usum hodiernum deducere vellemus; et Hamburgenses verum Beneficium Inventarii romanum heredibus suis tribuere eo magis dici debet, quo magis non solum quotidie vides, Hamburgi Hereditates cum Beneficio Legis et Inventarii, ut ajunt, adiri, verum etiam illa recentior Constitutio, Sanctioni statutariae derogans, ejusdem Beneficii heredibus competentis mentionem facere videtur.

a) St. Hamb. art. 4. l. c.

b) vid. e. g. I. I. REINHARD *kleine Ausführungen*, P. II. pag. 357 seqq. et praecipuis de SELCHOW in Elem. Jur. Germ. p. 618 noviss. Edit., qui inter bona acquisita et avita distinguit, in his negans, in illis heredis obligationem concedens.

§. VIII.

Ast hanc Constitutionem, qua totum aedificium privilegii nostri superstructum est, longe aliam, a beneficio Romano plane diversam ei tribuere naturam, quisque fatebitur, qui paullo attentius totum locum citatum perlegit, ac mentem ejus comparat cum eis, quae Ius romanum circa Inventarii confectionem disposuit.

Sec. art.
18 segg.
der N.
H. F. O.

Licet nobis, brevitatis causa, instar omnium ex eo tantum exhibere art. 42 et 43, ad quorum ductum, habito quoque ceterorum respectu, facile erit intellectu, quanam sit beneficii hic propositi vera ratio.

Verba autem art. 43 ita sonant:

„Wenn bei Absterben eines Mannes, desselben Erben nicht
„anders wissen noch vermuthen, denn das seine Güter und
„Nachlass zur Zahlung und Entrichtung der Schulden zulänglich
„und genug sind, die Erben jedoch mit Abtrag der auf
„der Erbschaft haftenden Schulden einen Anfang zu machen be-
„denklich halten, sollen sie in denen 6 Wochen, die ihnen zur
„Deliberation gegeben worden, alle des Verstorbenen Haab und
„Güter — inventiren etc. etc.

cum quibus conjungenda sunt, quae art. praecedenti leguntur:

„Findet sich bei oder nach der Inventur ein begründeter
„Verdacht, oder wol gar eine Gewisheit, das die Masse
„nicht zureiche, sämtliche Creditores zum vollen zu befriedigen;
„so sollen die Witwe und Erben und deren Vormünder

„der, bei Verlust des Beneficii Inventarii sofort schuldig seyn,
 „diesen Umstand uns per Supplicam anzuzeigen, damit Credi-
 „tores coram Commissione gefordert, und von ihnen beschloffen
 „werden könne, ob sie den Beneficial-Erben die Administrati-
 „on mit oder ohne Sicherheits-Stellung ferner lassen, oder die
 „Erbchaft übernehmen wollen, etc. etc.

Quae hic disposita vides, brevius sic: Heres qui non statim simpliciter adire vult, h. e. mit Abtrag der Schulden einen Anfang zu machen bedenklich hält, petita venia, Inventarium bonorum conficere debet a). Simulatque autem perspexerit, massam non esse solvendo, hoc indicare debet sub jactura beneficii; ut creditores statuunt, num Hereditatem ipsi relinquere, an adire velint.

Immoremur his paulisper, si placet, quaeque ex modo dictis fluunt, brevissimis dispiciamus.

Agitur hic, sicuti in reliquis Sphis, de Hereditatibus aere alieno gravatis, et de Iure in eas, tam heredi quam creditoribus, competente. Ius sive obligatio heredis versatur cum circa Inventarii confectionem, tum circa declarationem insolventiae tempestive faciendam. Ex priori sequitur, ut massam cognoscendi habeat potestatem, quo per se spectato, nec deterioris nec melioris sit conditionis; ex posteriori, eum ultra vires hereditarias nec obligatum esse, nec iri, quo denuum privilegio verum nanciscitur commodum, modo sibi caveat, et denunciationem iusto tempore interponat.

Ad

Ad Iura creditorum quod attinet, in eo consistunt, quod, de bonorum insufficientia certiores facti, aut ipsi adire, aut heredi administrationem et in posterum concedere possint, et quidem, vel sub beneficio non ultra vires Hereditatis teneri, vel *si velit* heres, sub obligatione omnia solvendi b).

Hinc itaque cum, quid resp. massae bonorum faciendum, quoque denique modo sibi optime consulendum sit, statuendi potestate plenissima gaudeant creditores, infero, conditionem eorum hoc privilegio tam acceptam fieri, quam sine damno alterius fieri potest.

Dispositionem huc usque recensitam, si oculo sane critico perlustramus, magis creditoribus quam heredi favere, est confitendum c). Heredi quidem massae experiundae copia datur, sed hoc in creditorum potius quam in suam ipsius utilitatem concessum videtur, quia, Hereditate soluendo haud existente, non statim sub obligatione ad vires hereditarias restricta, adire potest, sed a creditorum arbitrio pendet, utrum eum ad hoc beneficium admittere, an potius ipsi Hereditatem suscipere velint, cum tamen prius nunquam heredis permultum interfit. Accedit, quod neglecta illa declaratio in heredem poenam amissionis privilegii statim devolvat d); quae clausula, heredi sane parum proficua, eo magis creditoribus, culpa heredis vel levissima locupletandis, prospicit.

Quoniam vero, si rem penitus consideramus, extra omne positum est dubium, finem primum, ob quem Inventarium confici-

ficitur, nullum esse alium, quam ut *heres* de statu massae certior fiat; ac denunciationis effectus in eo versatur, quod ultra vires Hereditatis non teneatur; ipsaque haec constitutio *implicite* ei facultatem praebet, Hereditatem bonis perspectis, aut adeundi, si massa sufficiat, aut repudiandi, si, bonis deficientibus, creditores ea in se transferunt; nemoque haec vera esse commoda ac privilegia hereditaria inficias ire poterit; hinc inde nostrum beneficium Inventarii, recepta usu fori beneficii Legis et Inventarii denominatione, enatum obtinet.

a) conferas hic velim quoque art 38 et 40.

b) sic enim intelligo verba sub finem sphi 42 *mit Sicherheitsstellung*, licet aliam adhuc pariantur explicationem, hanc nempe, qua de cautione, ob administrationem ex fide gerendam faciendam, interpretantur; cui tamen sententiae, cum legitima ac publica Inventarii confessio, cautionem qualemcumque inutilem reddens, valde ei obstat, vix accedere possum.

c) hinc beneficii nostri sphis seqq. fustus exponendi, definitionem ipsam frustra hic quaeres; cum enim non de consilio hic sermo sit de beneficiis heredi concedendis, sed potius de privilegiis creditorum, in Hereditatem aere alieno gravatam competentibus, ipsumque beneficium Inventarii, notissimum alias ex iure civili et statutis nostris praesupponatur, definitionem ejus hic mittendam esse, nescio an iure arbitrati sunt legis nostrae auctores. Quidquid enim sit, hoc certo certius, praxique confirmatum stat, beneficium hocce, praescriptis si subscribamus, non amplius illud Romanorum manere — nostrumque tantum est, ut, hac occasione disposita sedulo examinemus, colligamus, et ea qua hodie obtinent forma, proponamus.

d) vid. art. 44.

§. IX.

Est itaque BENEFICIUM INVENTARII HAMBVRGEN-
 SE hodiernum, beneficium Iuris, vi cuius heres, praevia declaratione,
 intra certum tempus Inventarium bonorum conficere potest, quibus
 perspectis, statuat, num Hereditatem adire velit, nec ne.

*Benefici-
 um inven-
 tarii Ham-
 burgense
 quid? ge-
 neratim.*

§. X.

Haecce beneficii requisita proposita nunc a nobis propius inspicien-
 da, ac quoad singula capita recensenda sunt. Qui vero huc spectant
 ex constitutionibus laudatis, nimirum art. 38-45 der N. H. F. O.
 et quatenus ad eos provocant, Statutorum l. c. artt. 2. 3. 4. 5.
 cum nimis inconcinne, nec non paullo obscurius rem proposuerint,
 eam in meliorem ordinem redigere, et secundum ea peragere in
 animo est, quae heredi beneficiario et ante Inventarii confectio-
 nem, et in ipsa rerum hereditariarum consignatione, et post con-
 fectum Inventarium, secundum leges allatas incumbunt.

*Speciatim
 Officia he-
 redis*

§. XI.

Officia autem heredis, cujuscunque sit status ac conditionis,
 (quod constitutio nostra sub voce: *die Witwe und Erben und
 deren Vormünder* comprehendere solet) ante Inventarii confectio-
 nem his absolvuntur. Quamprimum sibi delata fuerit Hereditas,
 de qua non constat, num solvendo suppetat nec ne, magistratui
 significare debet, utrum adire, an repudiare, an beneficio Inven-
 tarii uti velit. Quae declaratio fieri debet intra spatium sex heb-
 domadam, a temporibus, pro circumstantiarum ratione aut here-
 dum

*I. Ante
 Inventarii
 confectio-
 nem.*

dum qualitate diversis, computandarum. Praesente enim herede, tempus mortis s. tabularum apertarum attenditur; absenti spatium currit a momento, quo Hereditatem sibi delatam cognoverit; minoris denique deliberatio incipit a die, quo tutor tutelam suscepit, i. e. quo juramentum tutelare praestitit *a*). Heres si simpliciter adire vult, declaratio sua omnes ei tribuit heredis effectus, beneficiis exceptis; si repudiaturum se esse declarat, praestito, creditoribus exigentibus, juramento Manifestationis *b*) coram Dno Praetore, ab omni reliquo onere hereditario liberatus est *c*); si beneficium Inventarii petit, bonis nullo plane arresto detentis *d*), Inventarium continuo inchoare debet *e*).

Haec sunt quae Jus novissimum, et praxis hodierna heredi, Inventarium confecturo, praescribunt; a quibus Ius statutarium in eo recedit, tum quod ad exemplum Juris romani non praevidiam requirat declarationem, tum quod tempus, quo Inventarium incipiendum, ad unum mensem, i. e. ad *quatuor* septimanas restringat *f*).

a) art. 38.

b) h. e. juramentum, quo heres se nil dolo malo Hereditati jacenti subtraxisse asseverat.

c) art. 39, nro. 2. quo immunitatis privilegio et vidua gaudet, licet pro marito vel uni cum eo fideiussisset. nro. 3.

d) Exceptio est in causis gravioris momenti, quae tamen prius cognitionem Iudicis requirunt. art. 40, nro. 1.

e) art. 40, nro. 2.

f) Stat. 1. c. art. 2.

§. XII.

Multo plura autem observanda veniunt in ipsa Inventarii con-
fectione, de qua nunc paucis erit agendum.

Sunt equidem, quae hic respici debent: primo res configu-
dae f. objectum Inventarii nostri; secundo personae in hoc ne-
gotio obvenientes f. eius subiectum; deinde ritus solennes adhi-
bendi f. forma Inventarii str. f. d.; denique ipsum tempus intra
quod negotium istud est absolvendum. De singulis sigillatim a).

II. Circa
ipsum re-
rum here-
ditaria-
rum config-
urationem.

1) resp.
rerum
configuran-
darum.

Objectum Inventarii hereditatis est omnis res hereditaria, tam
quae revera adest, quam quae non adest, nomina cum activa tum
passiva b), instrumenta, rel. (*Haab und Güter, Schulden, Ge-
gensschulden, briefliche Urkunden, und alles was in der Verstorbe-
nen Verlassenschaft bei seinem Ableben befunden* St. l. c. art. 4.)
Quae omnia catalogo inferi debent, quin heres aliquid in praedici-
cium creditorum solvat; si excipias debita privilegiata c), quo etiam
refer, quae ad victum quotidianum spectant, d) et, nulla si adest
suspicio (quam non adesse, delato juramento confirmare debet)
ea quoque, quibus fides sustentatur e).

Ab his tamen rebus conscribendis, merito separandae, ac
jure privilegiato deducendae sunt f):

1. Impensae funebres defuncti;

emergente vero suspicione, ab herede omni modo
restringendae. art. 45. nro. 1.

2. Im-

2. Impensae in Inventarii confectioem erogatae;

3. Omnes alii sumptus, quocunque modo in Hereditatem facti.

a) In his autem delineandis novam illam Ordinationem me tantum secutum esse, quippe quae Statutis derogat, et non nisi in subsidium lus illud statutarium adhibuisse, non est quod moneam; quo magis vero monendum videtur, quod, cum fieri haud potuerit, quin usus fovi, temporis inde a promulgatione legis nostrae 40 fere annorum tractu, nonnulla passim immutaverit; et haec pauca, praecedente constitutione nostra, omni meliori informatione destitutus, conscripserim; plura forte hic irreperint, quae hodie aliter sese habent. Quod ne mihi, vix primis praxeos elementis imbuto, in malam veritas partem, Lector Indulgentissime, maxinopere rogo atque contendo.

b) hinc et ea, quibus massa ipsi heredi tenetur. Stat. art. 3.

c) quanam sint debita privilegiata, vid. art. 22, nro. 3. Constitutionis nostrae,

d) art. 45, nro. 1.

e) art. 45, nro. 2.

f) Stat. art. 3.

§. XIII.

Venio nunc ad personas, quae huic negotio interesse solent. Sunt autem duplicis generis; alterum earum, quae necessario sub poena nullitatis totius actus adesse debent, alterum, quae adesse possunt, quin absentia negotium irritum faciat.

In priorum Classem refero:

1. Heredem vel Heredes, si plures fuerint.

2. Legatarios et Fideicommissarios a). Stat. art. 4.

Si

2) resp.
personarum
adhibendarum.

Si qui absunt *b*), loco horum ministrum, vulgo *Zehnpfenningsknecht* dictum, pace Superiorum *c*).

3. Tabellarium, (*den Gerichtschreiber*, Stat. art. 4.) *sive* usitatus: Notarium, qui Inventarium conscribit, art. 43, nro 1.

4. Duos testes, fide dignos, loc. cit. qui defunctum noverunt, Stat. art. 4. vel si deficient, alium notarium, art. 43, nro 1.

Posteriorum numero potissimum habentur:

Creditores, vi art. 41, nro. 1. verbis: *Indessen steht Creditoren sammt und sonders frei, der Inventirung der Güter mit beizuwohnen, oder dazu einige aus ihrem Mittel zu deputiren etc.* cui e diametro opposita est dispositio statutaria, art. 4. quae adeo praesentiam eorum requirit, ut loco absentium non citatorum, 3 cives possessionatos (*erbebesessene Bürger*) specialiter rogatos adhiberi velit.

a) Distinctio juris romani heredem inter et legatarios in art. 40 constitutionis nostrae sub verbis: *jedoch das wenn auswärtige Erben vorhanden* — et seqq. non attenditur, quippe quod vox: *heres*, sensu lato sumta, nobis hic omnem illum denotat, qui ex hereditate h. e. Iure hereditario aliquid capite, hinc et legatarios et fideicommissarios sub se comprehendit. Quae eo magis hic attendenda sunt, quo saepius accidit, quod testamenta hamburgensia nullum plane contineant heredem institutum. vid. supra ad §. II, not b.

b) Absentes dicuntur, qui nec in urbe nec in ejus territorio commorantur, Stat. art. 4.

c) vulgo: *Zehnpfennigsherren*, *Zehnteinherren*. Sunt nempe duo ex ordine senatorio hamburgensi, quibus, adhibito ministro, cura demandata est, nomine

nomine aerarii decimas exigendi, tūm a bonis eorum, qui urbem linquendo nexum civicum exuunt, tūm ab omni Hereditate, dote, donatione m. c. rel. quae ad extraneos devolvuntur. KLEFKER *Saml. hamb. Gef. u. Verf.* p. 66. Stat. p. III, tit. 3. art. 19, unde vox illa enata.

§. XIV.

3) resp.
solemnium
observan-
dorum.

Hae personae modo descriptae; et in specie heredes s. legatarii et creditores, ut actum praesentia sua validiorem nec non solenniore reddant, ante omnia legitime evocentur necesse est. Quae evocatio fit autoritate magistratus, tempore et loco, quibus comparandum, designatis; praesentium, per apparitorem Iudicii; absentium, citatione publica, vulgo: *Proclama*, interueniente a); quod ultimum resp. creditorum, praesertim si ad unum omnes defuerint, retentum videtur, licet praesentia eorum non sit necessitatis, et absentes per praesentes agant; resp. legatariorum autem expressis art. 40, nro. 2. verbis, salvo beneficio, omitti potest, modo observentur, quae sub nro 2. §phi praecedentis monita.

Sic rogatis praesentibus, Inventarium ipsum omnium rerum hereditarium supra (§. 13.) descriptarum, conficiatur per notarium; et quidem, ut ipsa legis verba adhibeamus: *ordentlich und unterschiedlich, mit eines jeden eigentlicher Beschaffenheit, Aestimation und Werth*. Stat. art. 4. quo etiam spectat art. 41, nro 2. C. n.

Confectum deinde subscribatur 1) per ipsum notarium, qui confecit, nec non 2) ab herede manu propria, aut si scribere non possit, ab alio notario hunc in finem rogato. St. l. c.

Eorum

Eorum denique, quæ in jure romano circa juramenti præstationem occurrunt, qua nonnunquam Inventarium est confirmandum *b)*, cum hic nullibi expressa fiat mentio; neque a ratione, ob quam juramentum ante, vel ipsa durante conscriptione, speciali emergente suspicione, a creditoribus exigì potest *c)*, ad Inventarium ipsum, maxime solenni ac publico modo conditum, jurato confirmandum, valeat consequentia; confectum Inventarium, ne exigentibus quidem creditoribus, jurejurando stabiliendum esse, inde colligo.

a) Stat. art. 4.

b) L. 22 §. 10. C. de Jur. Del. LEYSER Med. ad ff. sp. 364. med. 7.

c) vid. c. g. art. 39, nro. 2, art. 42, nro. 2, et art. 45, nro. 2. C. n.

§. XV.

Restat demum, ut tempus definiamus, cujus intervallo ad normam legum nostrarum totum id negotium peragendum est; quæ in re juris romani præcepta plane sunt conservata, utpote quæ in tota hac materie ubivis fere elucent. Duos enim inde a declaratione sua computandos menses continuos huic operi impendere potest heres *a)*; quinimmo, si fuerit absens, vel bona valde diffusa reperiantur et dispersa, vel si alia ad ulteriorem dilationem concedendam causa gravissima subsit, longius ei adhuc, si petat, scientibus creditoribus, ac prævia causæ cognitione, tempus indulgendum esse, docet art. 43, nro. 2; quod tempus, si jus statutarium et civile respicis, plerumque spatium unius anni complecti solet; quo durante, heres qua talis, conveniri nequit *b)*.

4) resp. temporis, intra quod absolven- da.

a) art.

a) art. 43, nro. 1. St. art. 2.

b) St. art. 6, cf. cum art. 45, nro. 1, C. n.

§. XVI.

III. *Post
confectum
Inventari-
um.*

Inventario hoc modo confecto, (quod ratione effectus jam absolutum habetur, quamprimum de re hereditaria constat) massaeque ex ea cognita, heres simpliciter magistratui aperire debet, num adire, an Hereditatem creditoribus cedere velit. Argumentum praebet art. 42, nro. 1. Si enim, vi hujus dispositionis, heres tenetur, statum insolventiae massae magistratui indicare, ad id, ut creditores decernant, utrum eum heredem sub beneficio fieri, an potius Hereditatem ipsi suscipere velint, hac ipsa jam declarata denunciatione, se priori in casu esse aditurum, posteriori vero repudiaturum.

Hisce vel minimis praescriptorum, quae ad rem spectant, neglectis, heres jure hoc privilegio quaesito excidit, et obligatione hereditaria quam strictissime tenetur; hinc omnia omnino solvere debet. St. art. 5. ad quod pro re nata et sub carceris poena compelli potest. art. 44.

§. XVII.

*B. I. Ham-
burgense
est verum
Ius deli-
berandi,
sensu lato
suntum.*

En Beneficii Inventarii Hamburgensis faciem hodiernam, ecce primas eorum, quae jura patria hereditaria hac in materia statuunt, lineas; quas paucis adhuc observationibus ex ipsa re descendentes illustrare, simulque finem huic opusculo imponere, animus est.

Si

Si beneficium jamjam expositum cum beneficiis juris romani supra delibatis comparamus, haud certe est quod dubitemus, cuiusnam ex his in genere sit adnumerandum. Retenta beneficii Inventarii denominatione, in ceteris omnibus, quæ ad formam ejus internam spectant, adeo juris Deliberandi assumit naturam, ut ipsa Inventarii confectio ad id plurimum facere contenderem. Longe enim alia hic subest ratio Inventarii conscribendi, quam in jure romano. In hoc negotium ad essentiam pertinet, in illo omnino non; hic res consignantur, ut heres de bonorum statu eo certior fiat, illic, ne ultra vires teneatur. Finis a) est Inventarii nostri, ut justa fieri queat declaratio, Romanorum, ut nullum inde damnum emergat; hinc illis conscriptio vera est causa immunitatis ab omni noxa, cum nobis hoc tantum instar confectarii inde descendat. Quæ si forte pluribus adhuc essent probanda, videsis quæso, L. B. Sphum V. et discrimina utriusque beneficii ibi conspicienda tradita; quibus rite perspectis, et cum beneficio nostro caute collatis, judicium tuum de vera ejus indole non amplius suspensum hærebit.

Quod si autem illud verum jus Deliberandi esse contendimus, non sequitur, ut juri Deliberandi Romano ex assè respondeat. Sunt potius plura, in quibus ab eo recedit. Vides enim spatium anni, intra quod beneficium Romanum est præparandum, in nostro ad sex hebdomades restrictum; vides catalogum hic esse præscriptum, quem frustra præscriptum quæsiseris in jure Deliberandi; vides denique hic omnia autoritate publica celebrari, ritusque solennes, eosque solo ex Inventarii jure petitos. Sic saluberrimum

inter utrumque privilegium medium tenens, dum utriusque virtutes retinet, vitia utriusque despernit; nimia alterius deducendo, alterius defectus supplendo, non solum veram, justam heredisque notioni adaequatam adoptat naturam, verum etiam heredi optimo maximeque idoneo modo consulit, multoque beneficiis romanis sit acceptus; quin et in ipsam creditorum tendit utilitatem. Quae breviter adhuc sunt discutienda.

a) et quidem proximus. Nam finem remotum, omni beneficio hereditario communem, ut heres damni sit expers, in discernenda beneficiorum natura hic merito mittimus.

§. XVIII.

B. I. H. veram naturam beneficii hereditarii induit.

Si verum est, uti est, heredem esse talem, qui in omnia jura et obligationes omnes defuncti succedit; illum, qui pro parte tantum eas in se recipit, vero nomine heredis insigniri haud debere, aequè verum est. Quod quidem principium jus Deliberandi eo minus violat, quo saepius accidit, quod heres repudiando ne in ulla plane jura succedat. Non ita Inventarii beneficium. Quascunque vires sibi delatas quae excedunt obligationes a praestatione eximens, hoc ipso heres beneficiarius eodem temporis puncto se heredem non esse declarat, quo verbis et factis se esse contendit, ac vulgo talis habetur. Quam contradictionem, quae prima juris elementa evertit, beneficium nostrum prorsus ignorat, quod Deliberandi juris natura indutum heredem, adeuntem si velit, si malit repudiantem, semper eum esse vult, qui in omnia jura defuncti succedit.

Alia

Alia quoque, et haec non levioris momenti, sese nobis offert consideratio, si beneficia nostra secundum naturam privilegiorum dijudicamus. Beneficia legis, ceu omnia privilegia juris, dum certum continere debent favorem, strictissime tamen sunt interpretandae, ne jura quaesita eis laedantur. Quorum hic applicatio fiat. Haud certe negandum, jus Deliberandi heredi prospicere, cum ei sufficiens tempus, ne praecipitur in declaratione, praefinit; sed ipse concedes, permultum abesse, quin, hoc tempore solo simpliciter dato, totus fiat securus et omni, qua par est, fruatur commodo. Quae cum ita esse Imperator perspexit, in altera parte, ut ita dicam, excessit, et eam in eum congestit privilegii molem per beneficium Inventarii, qua obrui ipse non solum privilegiatus videtur a), verum etiam creditorum conditio pejor evadit b). En beneficium nostrum, quod utrique remedium affert.

a) cave, ne hoc sibi adversari credas: nimius enim est favor, per se spectatus, et creditorum habita ratione; noxius autem, dum heredem nonnunquam ad bonorum alienorum sc. Hereditatis aere alieno exhaustae administrationem gratis gerendam adstringit.

b) eo nempe, quod rerum ad se spectantium, non domini sunt cum omni effectu.

§. XIX.

Iam primo curam heredis eximia cum, prudentia gerit; quem spatio Deliberandi minus tutum, ad Inventarii confectionem admittit, quod, rite ac publica conscriptum autoritate, omne ei dubium solvit, num adire debeat, an repudiare. Quae vero modum excedunt in Inventarii jure, justis circumferibit limitibus, dum prioris beneficii adoptat naturam; quo facto, deliberando differens, non con-

B. I. H. con-
sultit cum
heredi,
tum credi-
toribus.

consignando dum adit heres, nec creditorum in Hereditatem jura quaesita offendit, nec ipse in bona succedere cogitur, unde nullum sperandum est lucrum.

Eodem denique modo lex creditoribus favet; et hic juris romani principia plane nos deserunt, cum beneficia ejus, heredi concessa, creditores plane negligant, saltim non consulto respiciant. Iam vero hic legis praeslantiam nostrae prae ceteris admireris velim, quae, salvo herede, curam quoque habet eorum, contra quos lata videtur. Duplex et hic potissimum est favor, qui tam ex confecto Inventario quam ex juris Deliberandi natura emergit. Primum enim creditores de statu bonorum non solum reddit certiores, eorumque laborem sublevat, si massa posthac relinquatur, sed ipsa quae adhibentur solennia, omnia fraude caruisse evidenter docent. Ex altero haec alternativa descendit. Aut heres simpliciter adit — et quid creditoribus magis optandum? — aut Hereditatem se nolle declarat; quo facto, bonis creditoribus cessis, plenissimo jure potiuntur de iis disponendi, ac sibi, quantum fieri possit, ex illis satisfaciendi. Nulla igitur Hereditatis aditio sine obligatione omnia solvendi; nullum inde quod creditoribus, omni licet adhibita vigilantia, hac illave ratione, imminet damnum; nulla denique vel minima restrictio juris eorum in bona defuncti quaesiti.

Hae aliaeque observationes in beneficium nostrum, prudentiaeque legislatoriae patriae Patrum carissimae in legibus emendandis et applicandis novum addunt specimen, nosque eo fortius ad leges sapientissimas in aeternum servandas obligant.

THESES.

IV

IV

IV

THESES.

I.

Beneficium Inventarii Romanum verum beneficium hereditarium dici nequit.

II.

Distinctio juris romani pactum inter et contractum hodie, quoad effectus civiles, non amplius attenditur.

III.

Carceris detentio per se nullam poenam involvit, licet interdum talis haberi debeat.

IV.

Femina testis adhiberi nequit in condendis codicillis.

V.

Mandatarius culpam levissimam praestare debet.

VI.

VI.

*Suntus in studia ad peculium profectitium, non quasi ca-
strense, merito referendi.*

VII.

*Polygamia iure naturae licita. **

VIII.

*Donatio inofficiosa in totum, non quoad solam legitimam
corruiit.*

Göttingen, Diss., 1790-91

ULB Halle

3

004 826 981

f

TA → OL
neu 17hick v

Inches
Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

Misler, Jo. Godofredo inceptoriam: Hamburg.

1790, 4 4
516

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA
DE
BENEFICIO INVENTARII
HAMBVRGENSI
HODIERNO

QVAM
SVB AVSPICIIS REGIIS
ILLVSTRIS IVRECONSULTORVM ORDINIS
AVCTORITATE ET CONSENSV
PRO
LICENTIA
SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES CONSEQVENDI
D. XII. OCTOBRIS MDCCXC
ERV DITORVM EXAMINI
SVBMITTIT
IOANNES GODOFREDVS MISLER
HAMBVRGENSIS.

GOETTINGAE,
Typis BARMEIERIANIS.